

HE 161/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2019 työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan alennettavaksi yhteensä 0,8 prosenttiyksikköä. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ja työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua alennettaisiin kumpaakin 0,4 prosenttiyksikköä.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 1,5 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,78 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,50 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,16 prosenttia palkasta.

Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,50 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Ostavastuumaksun palkkasummarajoja ehdotetaan muutettavaksi siten, että täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi vähintään 33 384 000 euroa. Omavastuumaksua ei perittäisi yrityksiltä, joiden palkkasumma olisi enintään 2 086 500 euroa.

Lisäksi esityksellä ehdotetaan muutettavaksi perusturvaan tilitettävää työttömyysvakuutusmaksukertymää siten, että tilitettävä määrä olisi enintään peruspäivärahamenon verran.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Työttömyysturvan rahoitus.....	3
1.2 Työttömyysvakuutusmaksut.....	3
1.3 Omavastuumaksu.....	4
1.4 Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.....	5
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	5
2.1 Työttömyysvakuutusmaksut.....	5
2.2 Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.....	6
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	7
4 ASIAN VALMISTELU.....	8
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	9
2 VOIMAANTULO.....	10
LAKIEHDOTUS.....	11
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	11
LIITE.....	14
RINNAKKAISTEKSTI.....	14
Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	14

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Työttömyysturvan rahoitus

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998), jäljempänä rahoituslaki, mukaan työttömyysturvan rahoituksesta vastaavat valtio, työnantajat ja palkansaajat pakollisilla työttömyysvakuutusmaksuilla sekä työttömyyskassat jäsenmaksuilla. Palkansaajien ja työnantajien työttömyysvakuutusmaksut tilitetään Työllisyysrahastoon, joka vastaa työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavista osuuksista ja etuuksista. Työttömyyskassojen maksamista ansiosidonnaisista etuuksista työttömyyspäivärahoista ja vuorottelukorvausten menoista valtio kustantaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden. Valtio ei osallistu lomautusajalta, sääesteen ajalta eikä lisäpäiviltä maksettujen etuuksien rahoitukseen. Työttömyyskassan osuus kustakin ansioon suhteutetusta päivärahasta on 5,5 prosenttia. Työllisyysrahasto vastaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan rahoituksesta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole siitä vastuussa. Korotetun ansio-osan Työllisyysrahasto rahoittaa kokonaan. Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille työttömyyskassalain (603/1984) 26 §:n mukaista hallintokuluosuutta ja työttömyyskassalain 19 a §:n mukaista jäsenmaksujen tasausta.

Työllisyysrahasto vastaa myös työntekijän eläkelain (395/2006) 182 §:ssä tarkoitetun vakuutusmaksun suorittamisesta Eläketurvakeskukselle ja valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun maksun suorittamisesta valtion eläkerahastolle työttömyys- ja koulutusajalta sekä palkkaturvalain (866/1998) 31 §:n ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 29 §:n mukaisen määrän suorittamisesta. Lisäksi Työllisyysrahasto rahoittaa aikuiskoulutusetuuksista annetussa laissa (1276/2000) tarkoitetut aikuiskoulutustuet muiden kuin yrittäjien osalta ja ammattitutkintostipendit muiden kuin valtioon virka- tai työsuhteessa olevien henkilöiden osalta. Rahoituslain 23 §:n mukaan Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuutta työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Lisäksi Työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

Työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto yhdistyvät Työllisyysrahastoksi vuoden 2019 alusta. Työttömyysvakuutusrahastosta käytetään tässä esityksessä nimitystä Työllisyysrahasto.

1.2 Työttömyysvakuutusmaksut

Työllisyysrahaston menot rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksuilla sekä niistä saatavilla sijoitustoiminnan tuotoilla ja tarvittaessa lainanotolla. Rahoituslain 2 §:n mukaan työnantajan on suoritettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu ja työntekijän palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että rahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien rahoituksesta ja muista lakisääteisistä menoistaan.

Rahoituslain 12 §:n 1 momentin mukaan työnantaja ja lain 15 §:ssä tarkoitettu työntekijä on velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksun työntekijän Suomessa tekemästä työstä. Maksuvelvollisuus on myös soveltuvin osin valtion liikelaitoksella.

HE 161/2018 vp

Rahoituslain 18 §:n 1 momentin mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 1,90 prosenttia palkasta. Lain mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2018 se on 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,60 prosenttia palkasta.

Työnantajien ja palkansaajien osuus etuuksien rahoituksesta on laissa määritelty siten, että työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajien ja palkansaajien osuus etuuksien rahoituksesta on lisäksi määritelty niin, että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret.

Rahoituslain 18 §:n 5 momentin mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 083 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa ilmaistuna täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 083 500 euroa. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on kuitenkin aina vähintään 0,10 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 0,92 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,65 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että ne vastaavat niiden etuuksien rahoitusta, joihin osaomistajat ovat oikeutettuja. Osaomistajien työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä ei siten oteta huomioon sitä rahoitusosuutta, jonka Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille etuuksien rahoitukseen, eikä myöskään eläkkeiden rahoitukseen Valtiokonttorille maksettavaa määrää. Sen sijaan yksityisten alojen eläkejärjestelmään tilittävä niin kutsuttu ETK-maksu sisältyy maksun perusteseen, ja muodostaa siitä suurimman osan.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu on vuonna 2018 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,54 prosenttia.

Yliopistoille on vuoden 2012 alusta voimaan tulleella lainmuutoksella (1332/2011) säädetty oma työttömyysvakuutusmaksunsa. Sitä koskevan hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta (HE 87/2011 vp) mukaan yliopiston työttömyysvakuutusmaksua on esitetty yleistä työttömyysvakuutusmaksua alhaisemmaksi, koska yliopistolain voimaansaattamista koskevan lain (559/2009) 11 §:n mukaan ennen vuotta 1980 syntyneet työntekijät jäävät valtion eläketurvan piiriin eikä heidän osaltaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua käytetä työttömyysajalta kertyvän eläkkeen rahoitukseen. Yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,81 prosenttia palkasta.

Rahoituslain 18 §:n 6 momentin mukaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun maksuprosentit vahvistetaan kalenterivuodeksi kerrallaan. Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä.

1.3 Omavastuumaksu

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan työnantaja, joka on työtapa- turma- ja ammattitaitilain (459/2015) mukaan velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttö-

HE 161/2018 vp

myysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 083 500 miljoonaa euroa.

Maksuvelvollisuus syntyy, jos työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisiin lisäpäiviin tai jos vuonna 1950 tai sen jälkeen syntyneellä henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 60 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 63 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 62 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

Työnantaja ei ole velvollinen maksamaan omavastuumaksua, jos työsuhde on päätynyt ennen kuin henkilö on täyttänyt 56 vuotta, työsuhde on kestänyt alle kolme vuotta, työsuhde on irtisanottu työsopimuslain (55/2001) 7 luvun 2 §:n perusteella tai purettu työsopimuslain 8 luvun 1 §:n perusteella työntekijästä johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, työntekijä on työsuhteen päättämisen jälkeen täyttänyt uudelleen työttömyysturvalain mukaisen työssäoloehdon muun kuin alun perin irtisanoneen työnantajan palveluksessa tai työntekijä on omasta aloitteestaan ja ilman työnantajan myötävaikutusta irtisanoutunut.

Omavastuumaksun perusteena on se etuusmenoa vastaava määrä, joka irtisanotulle tai lomautetulle työntekijälle tulisi ansiopäivärahan suuruisena maksettavaksi siitä lukien, kun hänen oikeutensa lisäpäiviin alkaa, siihen saakka, kunnes hän täyttää 63 vuotta, kuitenkin vähintään yhden vuoden etuusmenoa vastaava määrä.

Jos päivärahoikeus on alkanut 60 vuoden iän täyttämisen jälkeen, omavastuumaksun perusteena on se ansiopäivärahan suuruista etuusmenoa vastaava määrä, jolta ajalta irtisanotulle työntekijälle on maksettu työttömyysetuutta työsuhteen päättymisestä siihen saakka, kunnes hän täyttää 63 vuotta.

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia omavastuumaksun perusteena olevasta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen palkkasumma on vähintään 33 336 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 083 500 euroa.

Omavastuumaksu peritään lisäpäiväoikeuden alkaessa tai irtisanotun työntekijän täytettyä 63 vuotta.

1.4 Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työttömyysturvan peruspäiväraha rahoitetaan valtion varoista sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Maksu määrätään siten, että se vastaa arvioitua kassaan kuulumattomien palkansaajan osuutta työttömyysvakuutusmaksun seuraavan vuoden kertymäarviosta. Lisäksi työllisyysrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen 50,3 miljoonaa euroa vuodessa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Työttömyysvakuutusmaksut

Esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2019 työttömyysvakuutusmaksujen määrät.

Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ja työnantajien keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan kumpaakin alennettavaksi 0,4 prosenttiyksikköä. Tällöin palkansaajan maksu olisi 1,5 prosenttia ja työnantajan maksu 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia. Ehdotetuilla työttömyysvakuutusmaksuilla Työllisyysrahasto arvioi tuloksensa olevan noin 335 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2019. Rahaston suhdannepuskurin määrä olisi silloin noin 1 221 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa. Suhdannepuskurin enimmäiskoko olisi noin 1 987 miljoonaa euroa.

Vastaava suhteellinen muutos ehdotetaan tehtäväksi myös yrityksen osaomistajien, valtion liikelaitosten ja yliopistojen työttömyysvakuutusmaksujen määriin. Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta. Yrityksen osaomistajan maksu olisi 0,78 prosenttiyksikköä ja työnantajan maksu 0,5 prosenttia palkasta. Valtion liikelaitoksen maksu olisi 0,5 prosenttia palkasta palkkasumaan 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,16 prosenttia.

Esityksessä ehdotetaan korotettavaksi omavastuumaksussa sovellettavat palkkasummarajat työttömyysvakuutusmaksun palkkasummarajaa vastaavasti vuoden 2018 palkkakertoimella. Täysimääräinen omavastuumaksu perittäisiin, jos yrityksen palkkasumma olisi vähintään 33 384 000 euroa. Jos palkkasumma olisi tätä pienempi, omavastuumaksu alenisi lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei perittäisi, jos palkkasumma olisi enintään 2 086 500 euroa.

2.2 Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen vuonna 2016 solmitun kilpailukyky sopimuksen mukaisesti palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuprosenttia nostettiin 0,45 prosenttiyksikköä vuonna 2017 ja 0,4 prosenttiyksikköä vuonna 2018. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuprosentin nosto yhdessä myönteisen taloudellisen kehityksen, työttömyyden alenemisen ja palkkasumman kasvun kanssa on vaikuttanut siihen, että työllisyysrahastosta peruspäivärahan rahoitukseen tilitetty työttömyyskassaan kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksukertymä on kasvanut siinä määrin, että jo vuonna 2018 valtionosuus peruspäivärahasta muodostuu negatiiviseksi. Tämä tarkoittaa, että Työllisyysrahaston Kansaneläkelaitokselle tilitettävä osuus peruspäivärahan rahoitukseen on suurempi kuin Kansaneläkelaitoksen maksama peruspäiväraha. Kansaneläkelaitokselle kertyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön arvion mukaan 28 miljoonaa euroa ylijäämää vuonna 2018.

Voimassa olevien säädösten mukaan edelliseltä vuodelta Työllisyysrahastolle tilitettävä ylijäämä otettaisiin vähennyksenä huomioon Kansaneläkelaitokselle tilitettävissä seuraavan vuoden ennakoissa. Nykyinen menettely johtaa siihen, että ylijäämän huomioiminen tapahtuu viiveellä. Vuoden 2018 ylijäämä otetaan siis nykyisin huomioon Työllisyysrahastolle maksettavissa vuoden 2020 ennakoissa. Kun ennakot maksetaan Työllisyysrahastolle vuonna 2020, ylijäämän huomioimisessa syntyy lähes kahden vuoden viive. Voimassa oleva lainsäädäntö ei myöskään tunnista tilannetta, että tilitettävä määrä ylittää peruspäivärahamenon, vaan ylijäämän tarkistus on kohdentunut työttömyysvakuutusmaksun laskennallisen tuoton tarkistamiseen.

Työttömyysetuuskassien rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työttömyyskassaan kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuotosta tilitettäisiin Kansaneläkelaitokselle edelleen työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää ja lisäksi 50,3 miljoonaa euroa vuodessa, kuitenkin enintään määrä, joka vastaisi ennakoitua peruspäivärahamenosta. Ennakkoon tilitettävä määrä perustuisi Kansaneläkelaitoksen arvioon peruspäivärahamenosta. Tilitettävän määrän maksimi muodostuisi siis kuten nykyisin laskennallisesta työttömyyskassaan kuulumattomien palkan-

saajien työttömyysvakuutusmaksuosuudesta sekä 50,3 miljoonan euron tilityksestä (*tilitettävä enimmäismäärä*). Työllisyysrahasto tilittäisi edelleen peruspäivärahan rahoitukseen tämän laskennallisen maksimin kuitenkin siten, että tilitettävä määrä olisi enintään arvioidun peruspäivärahamenon verran (*tilitettävä määrä*). Arvio palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta tilitettävästä enimmäismäärästä perustuu Työllisyysrahaston arvioon talousarviovuoden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä ja työttömyyskassaan kuulumattomien osuus perustuu Tilastokeskuksen tulonjakotilaston palveluaineistosta sosiaali- ja terveysministeriössä tehtyihin laskelmiin työttömyyskassaan kuulumattomien henkilöiden osuudesta. Palkansaajamaksun kertymään vaikuttaa työttömyysvakuutusmaksun määrä ja työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma.

Peruspäivärahameno voi poiketa ennakkoon arvioidusta. Jos meno olisi suurempi kuin Kansaneläkelaitos on ennakkoon arvioinut, Työllisyysrahasto tilittäisi Kansaneläkelaitokselle lisää varoja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä, ei kuitenkaan enempää kuin tilitettävä enimmäismäärä. Tämä tehtäisiin tarkistamalla valtion ja Työllisyysrahaston ennakoita. Tarve ilmenisi käytännössä Kansaneläkelaitoksen esityksestä tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta. Valtio rahoittaisi edelleen kuten nykyisin, sen osuuden peruspäivärahamenosta, joka ylittäisi tilitettävän määrän sekä kulukorvaukset.

Kansaneläkelaitos palauttaisi ennakoiden ja peruspäivärahamenon lopullisen osuuden erotuksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen, jos ennakoja on maksettu liikaa. Nykytilasta poiketen ylijäämä palautettaisiin kuitenkin heti tilivuotta koskevan Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi Työllisyysrahaston lopullisen osuuden ja tilittäisi ylijäämän Työllisyysrahastolle. Vastaavasti mahdollisen alijäämän Työllisyysrahasto tilittäisi valtiolle. Tilitettävän määrän laskemisesta, maksamisesta ja vahvistamisesta säädettäisiin tarkemmin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1277/2014).

3 Esityksen vaikutukset

Työllisyysrahaston arvion mukaan, joka on tehty valtiovarainministeriön talousennusteilla, Työllisyysrahaston ylijäämän arvioidaan olevan 457 miljoonaa euroa vuonna 2019. Tänä vuonna tuloksen arvioidaan olevan noin 807 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kun suhdannepuskurissa arvioidaan olevan varoja vuoden 2018 lopussa 913 miljoonaa euroa, arvioidaan puskurissa olevan vuoden 2019 lopussa varoja 1 370 miljoonaa euroa valtiovarainministeriön ennusteen mukaan.

Työllisyysrahasto arvioi työnantajan maksuja kertyvän 1 191 miljoonaa euroa (1 466 miljoonaa euroa vuonna 2018) ja palkansaajan maksuja noin 1 248 miljoonaa euroa (1 527 miljoonaa euroa vuonna 2018). Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,40 prosenttiyksiköllä pienentää maksutuottoa arviolta 333 miljoonalla eurolla ja työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,40 prosenttiyksiköllä pienentää maksutuottoa noin 317 miljoonalla eurolla. Työttömyysvakuutusmaksu on palkansaajan verotuksessa vähennettävä meno. Vähennyksen pieneminen lisää verotuloja valtion osalta 50 miljoonaa euroa ja kuntien osalta 81 miljoonaa euroa. Lisäksi kirkollisveron tuotto kasvaa 4 miljoonaa euroa.

Palkansaajamaksun tuotosta tilitetään Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahojen rahoitukseen osa, joka vastaa kassaan kuulumattomien osuutta palkansaajamaksun tuotosta. Ehdotetulla maksulla peruspäivärahojen rahoitukseen tilitetään vuonna 2019 arviolta 239 miljoonaa euroa.

Esityksellä mahdollistettaisiin se, että työttömyysvakuutusmaksun tuotolla rahoitettaisiin vain sitä, johon rahoitus on tarkoitettu, eli työttömyyskassaan kuulumattomien palkansaajien työt-

HE 161/2018 vp

tömyysetuutta. Muutos myös selkeyttäisi nykyisiä menettelytapoja, kun Työllisyysrahaston rahoituksen lopullinen osuus vahvistettaisiin Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen, jolloin rahoitusosuuden lopullisessa tarkistamisessa ja tilittämisessä ei ilmenisi perusteetonta viivettä, kuten nykyisin. Esityksellä ei ole vaikutusta työttömyysetuuksien rahoitukseen tai peruspäivärahan saajien asemaan. Muutos vähentäisi Työllisyysrahastosta tilitettävää määrää arvion mukaan noin 28 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja noin 37 miljoonaa euroa vuonna 2019.

4 Asian valmistelu

Rahoituslain 18 §:n 6 momentin mukaan Työllisyysrahaston tulee tehdä seuraavan vuoden maksuja koskeva esitys sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä.

Esityksessä ehdotetut työttömyysvakuutusmaksut ovat Työllisyysrahaston esityksen mukaiset. Valtion liikelaitosten ja yliopistojen työttömyysvakuutusmaksut on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu keskeisiä työmarkkinajärjestöjä, Suomet Yrittäjät ry:tä, Työllisyysrahastoa ja Kansaneläkelaitosta.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

18 §. *Työttömyysvakuutusmaksujen määrä.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2019 työttömyysvakuutusmaksusta ja vuonna 2019 sovellettavista palkkasummaraajoista. Palkkasummarajojen tarkistamiskäytäntöä muutettiin lailla 970/2013 siten, että laissa olevat palkkasumat muutetaan vastaamaan edellisen vuoden palkkakerrointa. Vahvistettaessa vuoden 2019 maksuja palkkasummarajaa korotetaan vuonna 2018 sovellettavalla palkkakertoimella.

Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksuja ehdotetaan muutettavaksi siten, että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua lasketaan 0,40 prosenttiyksikköä ja samoin työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua lasketaan 0,40 prosenttiyksikköä. Esitys merkitsee palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun laskemista 1,90 prosentista 1,50 prosenttiin ja työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun laskemista vastaavasti 1,91 prosentista 1,50 prosenttiin. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,5 prosenttia palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia. Työttömyysvakuutusmaksun kokonaismäärä laskisi 0,80 prosenttiyksikköä vuoden 2018 tasosta. Ehdotetulla työttömyysvakuutusmaksulla Työllisyysrahasto arvioi, että valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan vuoden 2019 tulos olisi noin 457 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Rahaston suhdannepuskurissa olisi siten vuoden 2019 lopussa varoja noin 1 370 miljoonaa euroa. Suhdannepuskurin enimmäiskoko olisi noin 2 050 miljoonaa euroa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yrityksen osaomistajan palkansaajamaksusta ja yrityksen osaomistajasta maksettavasta työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta. Lain 14 ja 16 §:n mukaan osaomistajien työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että ne vastaavat niiden etuuksien rahoitusta, joihin osaomistajat ovat oikeutettuja. Osaomistajien työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä ei siten oteta huomioon sitä rahoitusosuutta, jonka Työllisyysrahasto maksaa työttömyyskassoille etuuksien rahoitukseen, eikä myöskään eläkkeiden rahoitukseen valtiokonttorille maksettavaa määrää. Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuksi vuonna 2019 ehdotetaan 0,78 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettavaksi työnantajan työttömyysvakuutusmaksuksi 0,5 prosenttia palkasta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksusta. Voimassaolevan lain 12 §:n 2 momentissa säädetään, että velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on myös valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010). Maksun määrässä otetaan huomioon Työllisyysrahaston työttömyyskassoille ja Koulutusrahastolle maksamat rahoitusosuudet sekä Työllisyysrahaston hallintokulut. Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksuksi vuonna 2019 ehdotetaan 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,16 prosenttia palkasta.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yliopistojen työttömyysvakuutusmaksusta. Yliopistolain voimaantulon jälkeen annetun lain (559/2009) 11 §:n mukaan ennen vuotta 1980 syntyneet työntekijät jäävät valtion eläketurvan piiriin. Heidän osaltaan työnantajan työttömyysvakuutusmaksua ei käytetä työttömyysajalta kertyvän eläkkeen rahoitukseen. Tästä syystä vakuutusperiaatteen mukaisesti yliopistojen maksua esitetään yleistä työttömyysvakuutusmaksua alhaisemmaksi. Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 olisi 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

HE 161/2018 vp

Pykälän 5 momentin palkkasummarajoja ehdotetaan korotettaviksi vuonna 2018 sovellettavalla palkkakertoimella. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

23 §. *Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.* Pykälän 1 momenttia ehdotettaisiin muutettavaksi siten, että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta Kansaneläkelaitokselle tilitettävä määrä olisi työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun tuotto lisättyinä 50,3 miljoonalla eurolla, kuitenkin enintään peruspäivärahamenon verran. Jos työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaajien osuus työttömyysvakuutusmaksukertymästä lisättyinä 50,3 miljoonalla eurolla on suurempi kuin Kansaneläkelaitoksen peruspäivärahan rahoitukseen tarvitsemat menot, kertyy Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvan yleisrahastoon ylijäämää. Jotta ylijäämää ei jatkossa kertyisi, ehdotetaan, että Kansaneläkelaitokselle palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta tilitettävä määrä määräytyisi kuten nykyään, mutta jos tilitettävä määrä ylittäisi arvioidun peruspäivärahamenon, tämä rajaisi tilitettävää määrää.

Arvio tilitettävästä enimmäismäärästä perustuu Työllisyysrahaston arvioon talousarviovuoden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä. Palkansaajamaksun kertymään vaikuttaa työttömyysvakuutusmaksun määrä ja työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva palkkasumma. Peruspäivärahamenoa koskeva arvio perustuisi Kansaneläkelaitoksen arvioon.

Kansaneläkelaitos palauttaisi ennakoiden ja peruspäivärahamenon lopullisen osuuden erotuksen valtiolle, joka vahvistaisi Työllisyysrahaston lopullisen osuuden. Tilitettävän määrän laskemisesta ja maksamisesta säädettäisiin tarkemmin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1277/2014).

24 §. *Maksuvelvollisuus.* Pykälän 1 momentin johtolauseessa mainittu palkkasummaraja muutettaisiin vastaamaan vuonna 2018 sovellettavaa palkkakerrointa.

Pykälän 1 ja 2 kohta vastaavat voimassa olevaa lakia.

24 a §. *Omavastuumaksun määrä.* Pykälän 3 momentissa säädetyt palkkasummarajat ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan vuonna 2018 sovellettavaa palkkakerrointa.

2 Voimaantulo

Perusturvaan tilitettävää työttömyysvakuutusmaksukertymää koskevaa muutosta sovellettaisiin myös vuotta 2018 koskevaan Työllisyysrahastosta Kansaneläkelaitokselle tilitettävään määrään. Vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksukertymän ylijäämä tilitetään Kansaneläkelaitoksen vuotta 2018 koskevan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Työllisyysrahastolle.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 18 §:n 1—5 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti laissa 928/2017 sekä 23 §:n 1 momentti laissa 522/2018, seuraavasti:

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 1,50 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2019 se on 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,78 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,5 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,5 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,16 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomi-

oon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 086 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 086 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää kuitenkin siten, että tilitettävä määrä on enintään peruspäivärahamenon verran. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta. Tilitettävää määrää voidaan tilitysvuoden aikana tarkistaa tarvittaessa Kansaneläkelaitoksen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta.

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 086 500 euroa, jos:

1) työsuhteen irtisanomisesta tai työntekijän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 60 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 63 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 62 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 33 384 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 086 500 euroa.

HE 161/2018 vp

23 §:n 1 momenttia sovelletaan myös vuotta 2018 koskevaan Työllisyysrahastosta Kansaneläkelaitokselle tilitettävään määrään. Vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksukertymän ylijäämä tilitetään Kansaneläkelaitoksen vuotta 2018 koskevan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Työllisyysrahastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §:n 1—5 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 18 §:n 1—5 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 24 a §:n 3 momentti laissa 928/2017 sekä 23 §:n 1 momentti laissa 522/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

18 §

18 §

*Työttömyysvakuutusmaksujen määrä**Työttömyysvakuutusmaksujen määrä*

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 1,90 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2018 se on 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,60 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 0,92 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,65 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 0,65 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,54 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitettun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2018 on 0,65 prosenttia palkasta palkkasumman 2 083 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,81 prosenttia palkasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 1,50 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2019 se on 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,78 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on 0,5 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,5 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,16 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitettun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2019 on 0,5 prosenttia palkasta palkkasumman 2 086 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 1,38 prosenttia palkasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu ja työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu ovat yhtä suuret. Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutokset jakautuvat tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun

Voimassa oleva laki

kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 083 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 083 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta.

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 083 500 euroa, jos:

- 1) työsuhteen irtisanomisesta tai työnteki-

Ehdotus

kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 2 086 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 2 086 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työllisyysrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää *kuitenkin siten, että tilitettävä määrä on enintään peruspäivärahamenon verran*. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työllisyysrahastolta. *Tilitettävää määrää voidaan tilitysvuoden aikana tarkistaa tarvittaessa Kansaneläkelaitoksen tai sosiaali- ja terveysministeriön aloitteesta.*

24 §

Maksuvelvollisuus

Työttömyysturvan omavastuumaksun on velvollinen maksamaan 12 §:ssä tarkoitettu työnantaja sekä valtion kirjanpitoyksikkö ja liikelaitos, jonka irtisanomisvuotta edeltäneen vuoden työttömyysvakuutusmaksun perusteena ollut palkkasumma tai sitä vastaava valtion kirjanpitoyksikön tai liikelaitoksen palkkasumma on vähintään 2 086 500 euroa, jos:

- 1) työsuhteen irtisanomisesta tai työnteki-

HE 161/2018 vp

Voimassa oleva laki

jän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 60 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 63 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 62 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

Ehdotus

jän lomauttamisesta johtuva työttömyys jatkuu niin, että henkilölle syntyy oikeus työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:n 1 momentin mukaisiin lisäpäiviin; tai

2) henkilöllä työsuhteen irtisanomisesta johtuva 60 vuoden iän täyttämisen jälkeen alkanut oikeus työttömyyspäivärahaan jatkuu hänen täytettyään 63 vuotta tai hän on alkanut saada vanhuuseläkettä 62 vuotta täytettyään ja työttömyyspäiväraha on jatkunut vanhuuseläkkeelle siirtymiseen saakka.

24 a §

Omavastuun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 33 336 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 083 500 euroa.

24 a §

Omavastuumaksun määrä

Täysimääräinen omavastuumaksu on 90 prosenttia 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta etuusmenosta. Täysimääräinen omavastuumaksu peritään, jos yrityksen 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu palkkasumma on vähintään 33 384 000 euroa. Jos palkkasumma on tätä pienempi, omavastuumaksu alenee lineaarisesti siten, että omavastuumaksua ei peritä, jos palkkasumma on enintään 2 086 500 euroa.

23 §:n 1 momenttia sovelletaan myös vuotta 2018 koskevaan Työllisyysrahastosta Kansaneläkelaitokselle tilitettävään määrään. Vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksukertymän ylijäämä tilitetään Kansaneläkelaitoksen vuotta 2018 koskevan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Työllisyysrahastolle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .